

Sygn. akt VU 605/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 04 listopada 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania J. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 14 czerwca 2016 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 605/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 czerwca 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił J. T. prawa do emerytury górniczej wskazując, iż nie udokumentował wymaganego 25 letniego okresu pracy górniczej, a jedynie 20 lat, 7 miesięcy i 13 dni, w tym 16 lat, 8 miesięcy i 3 dni pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1. Do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym nie zaliczono okresu od 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2006 roku, ponieważ stanowisko spawacz nie figuruje w załączniku nr 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku.

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 28 czerwca 2016 roku złożył wnioskodawca, wnosząc o jej zmianę i zaliczenie mu okresu pracy od 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2006 roku w (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, powielając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

wnioskodawca J. T., urodzony w dniu (...), w dniu

1 marca 2016 roku wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę k. 2-4 akt ZUS).

Organ rentowy do dnia 9 lutego 2016 roku zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej ogółem 20 lat, 7 miesięcy i 13 dni (wobec wymaganych 25 lat), w tym 16 lat, 8 miesięcy i 3 dni pracy górniczej, określonej w art. 50c ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Organ rentowy **nie zaliczył** wnioskodawcy do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym okresów: **od 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2006 roku**, ponieważ stanowisko spawacza nie figuruje w załączniku nr 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 2015, poz. 748 ze zm.) (dowód: decyzja z dnia 14 czerwca 2016 roku k. 36 akt ZUS).

Analiza dokumentacji pracowniczej ubezpieczonego wskazuje, iż J. T. był zatrudniony w (...) S.A. Oddział (...) B. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie zatrudnienia zajmował następujące stanowiska:

- od 5 października 1976 roku do 30 września 1977 roku – monter CO;
- od 1 października 1977 roku do 29 lutego 1980 roku – monter urządzeń sanitarnych / monter;
- od 1 marca 1980 roku do 31 sierpnia 1980 roku – monter;
- od 1 września 1980 roku do 15 lutego 1983 roku – spawacz;
- od 16 lutego 1983 roku do 11 lutego 1985 roku – kontrakt w ZSRR;
- od 12 lutego 1985 roku do 22 marca 1992 roku – monter instalacji sanitarnych – spawacz;
- od 23 marca 1992 roku do 30 kwietnia 1992 roku – oddelegowany do oddziału (...) celem wykonywania robót spawalniczych rurociągów;
- od 1 maja 1992 roku do 31 sierpnia 1997 roku – spawacz;
- od 1 września 1997 roku do 16 listopada 2006 roku – spawacz, spawacz przodowy, spawacz na odkrywce;
- od 17 listopada 2006 roku do 31 maja 2007 roku – spawacz maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce;
- od 1 czerwca 2007 roku do nadal – górnik kopalni odkrywkowej

(dowód: umowa o pracę k. 1, angaż k. 8, pismo o delegacji k. 14, 18, 19, 20, angaż k. 22, 27, 40, 41, 42, 43, 77, 81, 82 akt osobowych, świadectwo wykonywania pracy górniczej k. 8 akt ZUS).

J. T. w spornym okresie tj. od 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2006 roku w (...) S.A. Oddział w (...) B. w R. pracował na oddziale (...), który zajmował się pracami związanymi z odwodnieniem poziomów stałych w odkrywce, przeciwerozryzną obudową pochylni transportowych, budową pompowni głównych i pomocniczych, stanowisk pompowych, usuwaniem awarii związanych z odwodnieniem powierzchniowym wyrobiska, usuwaniem skutków osiadania w obrębie budowli hydrotechnicznych, budową i rozbiórką rurociągów stalowych oraz tworzyw sztucznych. Wnioskodawca w okresie pracy w przedmiotowym oddziale pracował przy budowie rurociągów pompowni głównych, rurociągów stanowisk pompowych, sprowadzeń rurowych, przy budowie rurociągów pompowni głównych, rurociągów stanowisk pompowych na poziomach wydobywczych, budowie i rozbiórce systemów odwodnienia powierzchniowego w polach wydobywczych wraz z postępem frontu wydobywczego w wyrobisku. (...) odwodnieniowy znajdował się na terenie całej odkrywki i miał na celu odprowadzenie wody z poziomów roboczych. Pompownie główne zbierają wodę z danego poziomu i połączone są systemem rurociągów z przepompowniami, studniami, mniejszymi zlewniami oraz piaskownikami. Wnioskodawca pracował przy układaniu ciągów rurociągów doprowadzających wodę do osadników, łączeniu ich przy pomocy spawania. W okresie od dnia 17.11.2006 roku do dnia 31.05.2007 roku wnioskodawca wykonywał prace **na przedpolu odkrywki**: budował rurociągi systemu rowów odwodnienia węgelnego, kanały, przełożenia rzek i cieków wodnych, osadniki wód brudnych. Osadniki te znajdowały się nie tylko na przedpolu, ale także na terenie całej odkrywki, były wykonane przez inny oddział kopalni, wnioskodawca pracował jedynie przy układaniu ciągów rur doprowadzających wodę do osadników, łączeniu ich przy pomocy spawania. Wnioskodawca pracował także przy likwidowaniu i odnawianiu studni na polu roboczym. Wnioskodawca pracował

w pełnym wymiarze czasu pracy, innych prac nie wykonywał (dowód: pismo pracodawcy k-19, zeznania świadka S. S. - protokół rozprawy z dnia 4 listopada 2016 roku nagranie od minuty 7:53 do minuty 13:10, zeznania świadka A. C. protokół rozprawy z dnia 4 listopada 2016 roku nagranie od minuty 13:33 do minuty 23:46 zeznania wnioskodawcy - protokół rozprawy z dnia 4 listopada 2016 roku nagranie od minuty 23:46 do minuty 35:37, charakterystyka wykonywanych czynności k. 26 akt ZUS).

Wnioskodawcy z dniem 17 listopada 2006 roku nazwa stanowiska pracy ubezpieczonego uległa zmianie ze spawacza na spawacza maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce (dowód: wniosek o zmianę stanowiska k. 76, angaż k. 77 akt osobowych).

Z dniem 1 czerwca 2007 roku J. T. zmieniono nazwę stanowiska pracy na górnika kopalni odkrywkowej – wymienionym w Rozporządzeniu MIPS z dnia 23 grudnia 1994 roku w załączniku Nr III do Rozporządzenia pod poz. 1 (dowód: wniosek o zmianę stanowiska k. 81, angaż k. 82 akt osobowych).

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna, na posiedzeniu w dniu 3 lipca 2012 roku ustaliła, że J. T. w okresie od 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2006 roku pracował stale przez 1.932 dniówki, jako górnik kopalni odkrywkowej na stanowisku wymienionym w dziale III pkt 1 załącznika nr 3 do Rozporządzenia. Komisja weryfikacyjna wskazała, że pomimo posiadania angażu na stanowisku spawacza wykonywał prace odpowiadające charakterem pracy na stanowisku górnika kopalni odkrywkowej (dowód: protokół z posiedzenia k. 9-9v akt ZUS).

W dniu 9 lutego 2016 roku, (...) z siedzibą w R. wystawiła wnioskodawcy **świadectwo wykonywania pracy górniczej**, w którym wskazała, że w okresie zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą od 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2016 roku, a od 1 czerwca 2007 roku do nadal na stanowisku górnika kopalni odkrywkowej - wymienionym w rozporządzeniu (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 3 dział III poz.1, a od 17 listopada 2006 roku do 31 maja 2007 roku na stanowisku spawacza maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce wymienionym w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 2 poz. 26 (dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej z dnia 9 lutego 2016 roku k. 8 akt ZUS).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015, poz. 748 ze zm.).

Zgodnie z art. 50 a ust 1 i 2 ustawy emerytura górnicza przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) **ukończył 55 lat życia;**

2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym **co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;**

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 50b w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Stosownie do treści art. 51 ust 1 ww ustawy przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;

2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;

3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;

4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

2. Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 45 lat.

W niniejszej sprawie wnioskodawca, zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy, domagał się zaliczenia okresu pracy **od dnia 1.02.1998 roku do dnia 16.11.2006 roku** w wymiarze półtorakrotnym tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,8. Powyższe wiąże się z koniecznością ustalenia, czy praca wykonywana przez wnioskodawcę w spornym okresie wyczerpuje przesłanki z art. 50 c ust 1 pkt 4 ustawy, czy też dodatkowo charakteryzuje się przesłankami z art. 50d ustawy. W świetle przedłożonej przez ubezpieczonego dokumentacji pracowniczej bezspornym jest, iż ubezpieczony będąc zatrudniony w w (...) S.A. Oddział (...) B. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, zajmował następujące stanowiska:- od 5 października 1976 roku do 30 września 1977 roku – monter CO; - od 1 października 1977 roku do 29 lutego 1980 roku – monter urządzeń sanitarnych / monter;- od 1 marca 1980 roku do 31 sierpnia 1980 roku – monter;- od 1 września 1980 roku do 15 lutego 1983 roku – spawacz;- od 16 lutego 1983 roku do 11 lutego 1985 roku – kontrakt w ZSRR;- od 12 lutego 1985 roku do 22 marca 1992 roku – monter instalacji sanitarnych – spawacz; - od 23 marca 1992 roku do 30 kwietnia 1992 roku – oddelegowany do oddziału (...) celem wykonywania robót spawalniczych rurociągów;- od 1 maja 1992 roku do 31 sierpnia 1997 roku – spawacz;- od 1 września 1997 roku do 16 listopada 2006 roku – spawacz, spawacz przodowy, spawacz na odkrywce;- od 17 listopada 2006 roku do 31 maja 2007 roku – spawacz maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce; - od 1 czerwca 2007 roku do nadal – górnik kopalni odkrywkowej. Zgodnie z **art. 50d ust. 1 pkt 1** ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej półtorakrotnemu przeliczeniu podlegają tylko okresy pracy górniczej wykonywanej "**w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych**". Wykaz stanowisk pracy wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50d ust. 3. Rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje więc nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 roku Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 roku o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 roku, Nr 30, poz. 154).

Z zestawienia powyższych przepisów jednoznacznie wynika, że nie każda praca wykonywana na odkrywce, może być zaliczona do pracy górniczej, chodzi bowiem wyłącznie o prace wymienione jako górnicze w art. 50c.

Z przepisów wynika również, że nie każda praca górnicza, nawet wykonywana w obrębie przodków eksploatacyjnych na stanowiskach określonych w ww. rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, może być kwalifikowana, jako zaliczana w wymiarze półtorakrotnym. W judykaturze podkreśla się bowiem konieczność odróżnienia „zwykłej”

pracy górniczej górnika kopalni węgla brunatnego wykonywanej na stanowiskach określonych w załączniku nr 2 do ww. Rozporządzenia od kwalifikowanej pracy górniczej wykonywanej na stanowiskach wymienionych w załączniku nr 3 do ww. Rozporządzenia. Rodzaj zaś prac podlegających zaliczeniu w wymiarze półtorakrotnym zasadniczo został scharakteryzowany w przepisie art. 50d ust.1. pkt 1 ustawy emerytalnej. Z treści załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994 roku wynika bowiem, iż w wymiarze półtorakrotnym mogą być uznane tylko czynności wykonywane przez górnika, które zostały wskazane w tym załączniku i na wskazanych tam stanowiskach oraz jednocześnie tylko takie, które spełniają warunki przepisu art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy, tj. bezpośrednio są związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, a zatem takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin. Chodzi wyłącznie o czynności stanowiące element ciągu technologicznego bezpośrednio związany z procesem wydobywania węgla. Wykaz stanowisk pracy, określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia odnosi się zatem wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one **kryterium miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego w przepisie art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy.** Wykładnia przepisów załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia dokonywana w oderwaniu od unormowania ustawowego prowadziła do sytuacji, w której każdą pracę górnika kopalni odkrywkowej wykonywaną na terenie wyrobiska należałoby uwzględniać w takim korzystnym wymiarze. Tymczasem przeczy temu jednoznacznie treść ww. przepisów. A contrario – jako prace wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia mogą być uznane tylko takie czynności wykonywane przez górnika, które bezpośrednio związane są z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach. Z kolei użyte pojęcie **inne prace przodkowe** należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 roku, I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, I UK 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09; opubl LEX; z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, Legalis i wskazane w nim orzecznictwo).

Dla oceny, czy ubezpieczony pracował na stanowisku uprawniającym do przeliczenia spornych okresów pracy w wymiarze półtorakrotnym, istotne znaczenie miał przede wszystkim rodzaj powierzonej mu pracy (rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych), tj. rodzaj wykonywanych czynności oraz miejsce ich wykonywania.

W sprawie, w celu zaliczenia prac wnioskodawcy do prac wskazanych w pkt 1 dział III załącznika nr 3 ww. rozporządzenia musiałyby być to prace górnicze, wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy i stale w przodku, bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych. W świetle ugruntowanej już linii orzecznictwa do prac o powyższym charakterze zalicza się prace na koparce wielonaczyniowej lub zwałowarce, przy obsłudze, konserwacji, demontażu i montażu maszyn – koparki wielonaczyniowej, zwałowarki, które to prace są jednocześnie pracami bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku lub innymi pracami przodkowymi, tj. również łączącymi się z bezpośrednimi i zasadniczymi procesami produkcyjnymi zakładu górniczego, a związanymi z pozyskaniem węgla czyli z procesami urabiania lub ładowania urobku lub przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach – por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 roku, I UK 295/11, OSNPUiSP 2013, nr 3-4, poz. 38; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09, LEX; wyroki SA w Katowicach z dnia 22 listopada 2012 roku, IIIAUa 437/12, LEX; z dnia 25 marca 2010 roku, IIIAUa 3150/09, LEX; z dnia 30 stycznia 2013 roku, IIIAUa 832/12, LEX; z dnia 28 czerwca 2013 roku, IIIAUa 1952/12, LEX; z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, Legalis i wskazane w nim orzecznictwo.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż kluczową kwestią jest pojęcie przodka. Przepisy nie definiują pojęcia przodka i prac przodkowych. Jednocześnie z potocznego rozumienia tego pojęcia, w tym także używanego przez świadków, wnioskodawcę, czy pracodawcę w charakterystyce stanowiska pracy wnioskodawcy wynikało, iż osoby te pojmują przodek jako miejsce pracy, które jest bezpośrednio przed koparką wielonaczyniową, tam gdzie

koparka wielonaczyniowa urabia urobek. Przyjęcie tezy, że przodkiem w kopalni węgla brunatnego jest każde miejsce prowadzenia robót górniczych związanych z odwadnianiem, udostępnianiem i eksploatacją złoża kopaliny, jej transportem i transportem nadkładu, a nadto zwałowaniem nadkładu, a następnie rekultywacją wyrobisk i zwałowisk, (związane z pracą koparek, spycharek, ładowarek, zwałowarek) nie odpowiada pojęciu "pracy przodkowej", wynikającej z wykładni przepisów art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. (tak por. wyrok SA w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014 roku, IIIAUa 1121/13, LEX). W orzecznictwie SN kwestionuje się również zasadność rozszerzania samego pojęcia przodka wydobywczego zauważając, że nie do zaakceptowania jest zapatrywanie, żeby miejsce przodka rozciągać na całą linię taśmociągów transportujących urobek, gdyż pojęcie przodka straciłoby swe znaczenie i tym sposobem nie można zaakceptować definicji "przodka", która wynika z opinii naukowo-technicznej i obejmuje wszystkie czynności związane z transportem kopaliny, realizowane w ramach ruchu zakładu górniczego (wyr. SN z 5 maja 2011 roku, I UK 395/10, Legalis).

Z powyższego wynika, iż pojęcie przodka musi być wykładane przez Sąd w sposób ścisły i ograniczać się wyłącznie do miejsca pracy koparek wielonaczyniowych, albo jej bezpośredniego sąsiedztwa, w którym wydobywa się urobek. Praca przodowa polega zaś na urabianiu i ładowaniu urobku lub nakładu, albo jest bezpośrednio związana z procesem urabiania urobku. Stąd różnego rodzaju inne prace górnicze związane z eksploatacją, konserwacją i remontami urządzeń będących częścią składową układu technologicznego: koparka, taśmociąg, zwałowarka węgla nie mieszczą się w definicji pracy w przodkach z art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy. (tak por. SA w Katowicach w wyroku z dnia 22 listopada 2012 roku, IIIAUa 437/12, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, Legalis).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 25-letni okres pracy górniczej. Organ rentowy zakwestionował bowiem, aby w okresie zatrudnienia w(...)w B. (obecnie w (...)) z siedzibą w R.) od 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2006 roku wnioskodawca wykonywał pracę górniczą.

Wnioskodawca dysponował, co prawda świadectwem z dnia 9 lutego 2016 roku, wystawionym przez (...) z siedzibą w R., potwierdzającym fakt wykonywania pracy górniczej w spornym okresie od 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2006 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku górnik kopalni odkrywkowej wymienionym w rozporządzeniu (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 3 dział III, poz.1, jednakże wskazać należy, iż świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., nie korzysta zatem z domniemania prawdziwości i autentyczności, a jest tylko dokumentem prywatnym, który stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Świadectwo pracy samo przez się nie tworzy zatem praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Organ rentowy zakwestionował powyższe świadectwo podnosząc, iż z angaży wynika, że wnioskodawca w spornym okresie nie pracował na stanowisku górnika kopalni odkrywkowej, ale na stanowisku spawacza, które nie jest wymienione w załączniku nr 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 1994 roku. Podkreślić w tym miejscu należy, iż dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej, nie przesądza jeszcze o zaliczeniu zatrudnienia na tym stanowisku do pracy górniczej. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje bowiem treść wymienionych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999, nr 6, poz. 213, z dnia 22 marca 2001r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002, nr 22, poz. 553 oraz z dnia 2 czerwca 2010r., I UK 25/10, LEX nr 621137). Rozporządzenie wykonawcze nie może zatem przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca. Tym samym, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowić muszą zawsze punkt wyjścia do oceny zasadności roszczeń emerytalnych wnioskodawcy. Skarżący domagając się zaliczenia spornego okresu do emerytury w wymiarze półtorakrotnym winien wykazać, że na zajmowanym stanowisku wykonywał prace wymienione w art. 50 d ustęp 1 pkt 1 ustawy emerytalnej tj. prace bezpośrednio związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, a zatem takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopaliny. Dotyczy to wyłącznie czynności stanowiących element ciągu technologicznego

bezpośrednio związany z procesem wydobywania węgla. Wykaz stanowisk pracy, określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia odnosi się zatem wyłącznie do wykonywanych zadań górnik, jeżeli spełniają one kryterium miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego w przepisie art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2015 roku, I UK 293/14,LEX: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 roku, I UK 295/11, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 roku, I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, I UK 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09; opubl LEX; z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, Legalis i wskazane w nich orzecznictwo).

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało w sposób nie budzący wątpliwości, iż praca odwołującego w w/w spornym okresie **nie była** pracą w przodku bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych, zatem nie może być zaliczona do emerytury w wymiarze półtorakrotnym.

W ostatnim spornym okresie od dnia 1 lutego 1998 roku do 16 listopada 2006 roku skarżący pracował w oddziale (...) na stanowisku spawacza. Oddział (...) zajmował się pracami związanymi z odwodnieniem poziomów stałych w odkrywcę, przeciwerozrywną obudową pochylni transportowych, budową pompowni głównych i pomocniczych, stanowisk pompowych, usuwaniem awarii związanych z odwodnieniem powierzchniowym wyrobiska, usuwaniem skutków osiadania w obrębie budowli hydrotechnicznych, budową i rozbiórką rurociągów stalowych oraz tworzywn sztucznych. Wnioskodawca w okresie pracy w przedmiotowym oddziale pracował przy budowie rurociągów pompowni głównych, rurociągów stanowisk pompowych, sprowadzeń rurowych, przy budowie rurociągów pompowni głównych, rurociągów stanowisk pompowych na poziomach wydobywczych, budowie i rozbiórce systemów odwodnienia powierzchniowego w polach wydobywczych wraz z postępowaniem frontu wydobywczego w wyrobisku. System odwodnieniowy znajdował się na terenie całej odkrywki i miał na celu odprowadzenie wody z poziomów roboczych. Wnioskodawca pracował przy układaniu ciągów rurociągów doprowadzających wodę do osadników, łączeniu ich przy pomocy spawania. W okresie od dnia 17.11.2006 roku do dnia 31.05.2007 roku wnioskodawca wykonywał prace **na przedpolu odkrywki**: budował rurociągi systemu rowów odwodnienia wgłębnego, kanały, przełożenia rzek i cieków wodnych, osadniki wód brudnych. Osadniki te znajdowały się nie tylko na przedpolu, ale także na terenie **całej odkrywki**, były wykonane przez inny oddział kopalni, wnioskodawca pracował jedynie przy układaniu ciągów rur doprowadzających wodę do osadników, łączeniu ich przy pomocy spawania. W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego, w szczególności zeznań świadków: A. C. oraz S. S., którzy pracowali razem z wnioskodawcą, a ich zeznania Sąd uznał za wiarygodne, podobnie jak zeznania wnioskodawcy wynika, iż prace odwodnieniowe były wykonywane na terenie całej odkrywki oraz jej przedpolu, co wyklucza uznanie pracy wnioskodawcy za pracę w przodku w rozumieniu art. 50d ustawy, ani też jako pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ustęp 1 pkt 4 ustawy. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie m.in. w wyroku Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 18 marca 2015 r., w sprawie I UK 280/14, w którym Sąd wskazał, iż nie zalicza się do pracy górniczej w rozumieniu komentowanego przepisu - jako niemających bezpośredniego związku z urabianiem kopalni, ładowaniem urobku, montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych - prac górników kopalni odkrywkowej węgla brunatnego wykonywanych wyłącznie we wkopie, polegających np. na likwidacji kolektorów odprowadzających wodę na poziomach roboczych koparek wielonaczyniowych, wymianie agregatów pompowych w studniach głębinowych zlokalizowanych na poziomach roboczych koparek i dokonywaniu pomiarów metanu w studniach głębinowych, przygotowywaniu terenu pod wydobywanie węgla, umacnianiu skarpy oraz odwadnianiu terenu czy odwadnianiu złoża (Legalis).

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.